

ВІДДІЛ ЗОВНІШНІХ ЦЕРКОВНИХ ЗВ'ЯЗКІВ
Московського Патріархату

Експерти ООН стурбовані ескалацією законодавчих та адміністративних заходів проти Естонської Православної Християнської Церкви

UNITED NATIONS
HUMAN RIGHTS

Служба комунікації ВЗЦЗ, 23.12.2025. 15 грудня 2025 року на сайті Управління Верховного комісара ООН з прав людини було опубліковано пресреліз, у якому експерти Організації Об'єднаних Націй висловили серйозну стурбованість ескалацією законодавчих та адміністративних заходів щодо Естонської Православної Християнської Церкви (раніше – Естонської Православної Церкви Московського Патріархату – прим.). Про це заявили незалежний експерт ООН Д. Катругалос, спеціальний доповідач ООН з питань свободи релігії чи переконань Н. Ганеа та спеціальний доповідач ООН з питань прав меншин Н. Левра.

У публікації зазначається, що ці дії можуть становити неприпустимі обмеження свободи віросповідання та прав меншин.

«Ми стурбовані тим, що останні кроки, вжиті естонською владою – від законодавчих поправок до адміністративних рішень – очевидно непропорційно зачіпають одну конкретну релігійну громаду», –

наголосили експерти. Також зазначено, що «канонічна приналежність, церковна ієрархія та духовна відданість є невід'ємними складовими свободи віросповідання і повністю захищені міжнародним правом».

Експерти звернули увагу на поправки до Закону про церкви та релігійні громади, рішення суду від травня 2025 року та публічні заяви, що оспорують канонічну приналежність Естонської Православної Християнської Церкви, які, на їхню думку, створюють ризик стигматизації найбільшої християнської конфесії країни – важливого інституту як для етнічних естонців, так і для значної російськомовної громади Естонії.

Вони висловили стурбованість щодо припинення державного фінансування Естонської Православної Християнської Церкви та її виключення з консультацій. Тривогу викликають також обмежувальні рішення щодо видів на проживання, що зачіпають духовенство, та покладання на «нерозкриті оцінки безпеки». «Національна безпека не є допустимою підставою для обмеження свободи релігії чи переконань», – заявили експерти, нагадуючи про статтю 18 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права та статтю 9 Європейської конвенції з прав людини. У цьому контексті вони підкреслили, що будь-які обмеження мають бути обґрунтовані ретельним дотриманням усіх прав людини, включно з принципами пропорційності, необхідності та недискримінації.

Експерти окремо згадали такі факти, як раптове розірвання довгострокового договору оренди з Естонською Православною Християнською Церквою, «значне та необґрунтоване підвищення страхових внесків» для Пюхтіцького монастиря, а також «висилки або фактичне відсторонення високопоставлених священнослужителів без належних процесуальних гарантій». «Такі дії порушують нормальне релігійне життя та можуть підірвати автономію, яку має гарантувати свобода релігії чи переконань», – констатується в опублікованому пресрелізі.

У публікації на сайті Управління Верховного комісара ООН з прав людини також зазначається, що хоча поправки до Закону про церкви та громади сформульовані в загальних рисах, вони були обґрунтовані та застосовуються на практиці майже виключно стосовно історичних канонічних зв'язків Естонської Православної Християнської Церкви з Московським Патріархатом. Ще до прийняття закону деякі державні органи створили, на думку експертів, «конфліктну атмосферу», несумісну з обов'язком держави зберігати нейтралітет у питаннях релігії чи переконань.

Експерти привітали рішення президента Алара Каріса не підписувати поправки та передати їх на конституційну перевірку до Верховного суду. При цьому вони звернулися до естонської влади з закликом призупинити адміністративні та судові дії проти Естонської Православної Християнської Церкви до завершення перевірки та розпочати всебічні консультації з релігійними та етнічними

громадами.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/93871/>